

شناسه	مقررات - دستور جلسه شماره (۱)	تاریخ	۱۴۰۲/۰۷/۰۴
عنوان	مشکلات واردکنندگان ناشی از طولانی بودن مهلت تخصیص ارز و تمدید آن و مسدودسازی سپرده نزد بانکها - (موضوع بخشنامه شماره ۰۱/۲۶۱۶۵۴ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۹ بانک مرکزی)		
مرجع طرح موضوع	کمیسیونهای تسهیل واردات، صنایع و بازار پول و سرمایه اتاق ایران و شوراهای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استانهای بوشهر، هرمزگان، خراسان رضوی و آذربایجان شرقی، اتاق بازرگانی اصفهان و اتحادیه کارگزاران گمرکی ایران		
شرح دستور	<p>بانک مرکزی بخشنامه شماره ۰۱/۲۶۱۶۵۴ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۹ را به منظور مدیریت بازار ارز و جلوگیری از ایجاد درخواستهای غیر واقعی تخصیص ارز از محل منابع این بانک، نظام یکپارچه معاملات ارزی (نیما) و ارز حاصل از صادرات دیگران جهت واردات کالا و خدمت توسط بخش غیردولتی ابلاغ نمود.</p> <p>براساس این ابلاغیه؛ بانک موظف است در زمان ایجاد/تمدید گواهی ثبت آماری (بابت اصل و کارمزد) متناسب با زمان ایجاد و نوبت تمدید گواهی ثبت آماری نسبت به مسدودسازی معادل ریالی مبلغ ارزی مورد درخواست به نرخ فروش حواله ارز مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) در حسابهای متقاضی نزد آن بانک به عنوان سپرده تخصیص ارز اقدام کند.</p> <p>طبق این بخشنامه اگر واردکننده بخواهد برای دریافت ارز نیما، ثبت سفارش کند، بخشی از وجوه ریالی او مسدود خواهد شد. این وجه ریالی معادل درصدی از رقمی خواهد بود که واردکننده درخواست ارز کرده است. به این ترتیب، هنگام ایجاد گواهی ثبت آماری ۵ درصد در زمان تمدید اول ۱۰ درصد و در زمان تمدید دوم نیز ۱۵ درصد از سپرده شخص مسدود خواهد شد. همچنین به هنگام تمدید سوم و چهارم نیز به ترتیب ۳۵ و ۶۰ درصد از سپرده شخص بلوکه می شود. از زمان تمدید پنجم به بعد نیز کل سپرده مسدود خواهد شد.</p> <p>به استناد این بخشنامه مسدودسازی سپرده برای ایجاد یا تمدید گواهی ثبت آماری، نافی اخذ وثایق و تضامین بابت تضمین ارائه پروانه گمرکی نیست. البته بانک مرکزی تاکید کرده است که مسدودسازی سپرده، تضمینی بابت تخصیص و تأمین ارز نخواهد بود، یعنی ممکن است سپرده شما با ثبت سفارش مسدود شود، اما بانک نتواند ارز را تأمین کند، بنابراین واردکننده تعهد می دهد که مسدود شدن سپرده، تضمینی بر تأمین ارز برای او نیست. به علاوه آنکه در بخشنامه بانک مرکزی آمده است بابت کلیه موارد و ثبت سفارشهای مشمول این بخشنامه ضمن تأکید بر الزام به اخذ تعهدنامه در زمان مطالبه خدمت از آن بانک و قبل از درخواست تخصیص ارز از متقاضی درخصوص متن ذیل نیز در زمان مطالبه خدمت از آن بانک و قبل از درخواست تخصیص ارز تعهدنامه های لازم از متقاضی اخذ شود. به علاوه اینکه تخصیص ارز و مسدودسازی سپرده هیچ گونه حقی برای متقاضی و نیز هیچ گونه تعهد و الزامی برای بانک عامل و بانک مرکزی بابت تأمین ارز ایجاد نخواهد کرد.</p> <p>طبق گفته فعالان اقتصادی، بانکها به علت کمبود ارز قادر به تخصیص ارز در مدت یک ماه نیستند و بر همین اساس مهلت تخصیص ارز به اجبار تمدید می گردد که البته سابق بر این، مدت تمدید یک روزه انجام می گرفت؛ لیکن در این شرایط تمدید بین ۴۰ الی ۵۰ روز طول می کشد و این بدین معنا است که علاوه بر مسدود شدن ۳۵ درصد از منابع واردکننده به عنوان وثیقه و تضمین ارائه پروانه گمرکی، ایشان ملزم به پرداخت ۱۰ درصد از ارزش کل کالا جهت انجام فرایند تمدید کالا نیز می باشند که درصدها نیز به صورت پلکانی افزایش می یابد. همین امر در</p>		

<p>شرایطی که واحدهای تولید مشکل نقدینگی دارند صحیح به نظر نمی‌رسد و موجب تأخیر در واردات مواد اولیه کالا و کارخانجات و وارد آمدن آسیب به خط تولید و محیط کسب و کار شده است.</p> <p>از دیگر مشکلات و ایراداتی که با این بخشنامه ایجاد می‌گردد این است که بخش زیادی از کالاهایی که از سوی گمرک به سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی اظهار و متروکه اعلام می‌شوند، در واقع در انتظار تخصیص و تأمین ارز هستند و این امر سبب می‌شود که مشمول پرداخت ۲,۵ درصد ارزش سیف کالا در قبال خدماتی که سازمان امور تملیکی ارائه می‌دهد، شوند و این خود مشکل جدیدی است که به صورت غیر مستقیم از این بخشنامه ایجاد خواهد شد.</p>	
<p>۱- عدم امکان ارتقاء کیفیت و کمیت تولید محصولات در بنگاه‌های اقتصادی</p> <p>۲- اختلال در فعالیت صنایع به دلیل اختلال در تأمین مواد اولیه وارداتی</p> <p>۳- به روز نشدن دستگاه‌های تولیدی بنگاه‌ها و از دست رفتن فرصت‌های رقابتی در بازار</p> <p>۴- اختلال در برنامه‌ریزی تولید بنگاه‌ها</p> <p>۵- ایجاد تورم در کالاهای تولیدی به دلیل عدم تخصیص ارز</p> <p>۶- ایجاد مشکل در تأمین سرمایه بنگاه‌ها به دلیل بلوکه شدن پول از ۵ درصد تا ۱۰۰ درصد قبل از تخصیص ارز</p> <p>۷- منوط شدن امکان ترخیص ۹۰ درصدی کالا برای شرکت‌های تولیدی به دریافت تخصیص ارز، قرار گرفتن در صف خرید ارز، قرار گرفتن ثبت سفارش و مسدودسازی سپرده</p> <p>۸- تاثیر کاهش تولید در صورت عدم تخصیص به موقع ارز بر قیمت محصولات نهایی در بازار</p> <p>۹- تحمیل هزینه بالاتر به بنگاه‌های اقتصادی به دلیل تولید با دستگاه‌های قدیمی‌تر</p> <p>۱۰- چالش تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی به دلیل عدم موفقیت در خرید ارز از سامانه با وجود تخصیص و شمولیت پلکانی در صورت عدم خرید ارز</p> <p>۱۱- ایجاد اختلال در امر صادرات به دلیل ایجاد مشکل در امر تولید</p> <p>۱۲- تنبیه عمومی برای جلوگیری از ثبت سفارش‌های صوری و سواستفاده برخی از افراد</p> <p>۱۳- عدم تحقق شعار سال به دلیل عدم تخصیص ارز به موقع^۱</p> <p>۱۴- ایجاد رقابت ناسالم فی مابین بانک‌ها و مشتریان (تعدادی از مشتریان به بهانه این موضوع که الزامات بخشنامه مذکور در بانک‌های بزرگ برای آنها لحاظ نمی‌گردد، اقدام به ثبت سفارش خود می‌نمایند و این موضوع منجر به ایجاد رقابت ناسالم می‌گردد).</p> <p>۱۵- عدم مقصر بودن واردکنندگان به علت محدود بودن منابع ارزی و عدم تخصیص و تأمین به موقع ارز</p>	<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>

^۱ گزارش اتاق بازرگانی اصفهان، اثر عدم تخصیص و تأمین مناسب ارز بر بخش خصوصی و تولید، سال ۱۴۰۱-۱۴۰۲

بازگشت به نامه های شماره ۱۰/۱/۳۹۴/ص مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۲ و شماره ۱۰/۲۵۰۳/ص مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۷ در خصوص پیشنهادات مطروحه پیرامون اصلاح مفاد بخشنامه شماره ۰۱/۲۶۱۶۵۴ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۹ این بانک مبنی بر عدم اخذ سپرده تخصیص ارز از کلیه واردکنندگان به منظور تأمین ارز از محل سامانه نظام یکپارچه معاملات ارزی (نیما) و معافیت شرکت های تولیدی از اخذ سپرده مذکور بابت کلیه محل های تأمین ارز به استحضار می رساند؛ بخشنامه یاد شده با توجه به عملکرد واردکنندگان و به منظور جلوگیری از درخواست های غیر واقعی تخصیص ارز ابلاغ گردیده است. شایان توضیح این که فرآیند عرضه ارز در سامانه یکپارچه معاملات ارزی (نیما) متأثر از عملکرد دارندگان ارز و صادرکنندگان کالا می باشد؛ لذا انتظار می رود کلیه صادرکنندگان و دارندگان ارز به منظور ارتقا عملکرد سامانه نظام یکپارچه معاملات ارزی (نیما) نسبت به عرضه ارز در سامانه مذکور اهتمام مضاعف نمایند. لازم به ذکر است که مبنا قراردادن معیارهای خوش حسابی و قانون مداری واردکنندگان به منظور عدم اخذ سپرده تخصیص ارز و واگذاری تشخیص آن به بانک های عامل موجب اتخاذ رویه های مختلف از سوی هر یک از بانک های عامل شده و زمینه رقابت ناسالم بانک ها را فراهم خواهد نمود. هم چنین مبنا قرار دادن کالاهای موجود در بنادر به دلیل ابهام در نحوه پرداخت وجه کالای وارده به ذی نفع و عدم شفافیت در عملکرد واردکنندگان در اعلام منشا ارزهای پرداختی (به بیان روشن تر واردکنندگان وجه کالا را از منابع ارزی خود در خارج از کشور و یا از بازار غیر رسمی تهیه و پرداخت نموده و متعاقباً اقدام به ثبت سفارش و تأمین ارز از محل منابع بانک مرکزی یا سامانه نیما به منظور جایگزینی ارزهای پرداختی می نمایند) به دلیل اخلال در بازار ارز هیچ گاه مورد پذیرش این بانک نخواهد بود. شایان توضیح این که پرداخت سود به سپرده تخصیص ارز توسط بانک های عامل در چهارچوب قوانین و مقررات امکان پذیر می باشد. مع الوصف چنان چه به منظور کنترل درخواست های غیر واقعی تخصیص ارز پیشنهادات کارآمد و اجرایی ارائه گردد؛ این بانک از آن استقبال می نماید.

پاسخ بانک
مرکزی در
خصوص اعتراض
فعالان اقتصادی
طی نامه شماره
۰۲/۹۳۵۱۳ مورخ
۱۴۰۲/۰۴/۲۴

این موضوع در صد و هفدهمین نشست شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۲ مطرح شده است و با توجه به ضرورت حضور رئیس محترم بانک مرکزی جهت تصمیم گیری در خصوص طولانی بودن مهلت تخصیص ارز و تمدید آن و مسدودسازی سپرده نزد بانک ها مقرر شد پیشنهادهای ذیل در حضور ایشان مطرح و عملیاتی گردد:
۱- با اعتبارسنجی و تفکیک بین واحدهای تولیدی خوش حساب و قانون مدار با سایرین، تأمین ارز بدون مسدودسازی سپرده نزد

پیشنهاد دبیرخانه

<p>بانکها برای این واحدهای تولیدی انجام شود.</p> <p>۲- در صورت پایان مهلت اول برای تأمین ارز، بانکها موظف هستند که سود روزشمار را برای تمدید منابع مسدودی مربوط به واحدها در نظر گیرند تا فعالان اقتصادی به دلیل طولانی شدن مدت تأمین ارز، متضرر نشوند.</p> <p>۳- چنانچه در مدت اعتبار اولیه گواهی ثبت آماری، پیشنهادی از سمت صرافیها به درخواست خرید ارز واردکنندگان ارائه نشود، بدون تودیع سپرده، تمدید گواهی ثبت آماری آنها صورت گیرد.</p> <p>۴- ایجاد و تمدید گواهی ثبت آماری درباره کالاهای موجود در گمرک با ارائه قبض انبار بدون تودیع سپرده صورت گیرد.</p> <p>۵- امکان استفاده صادرکنندگان از ۲۰ درصد از ارز رفع تعهد صادراتی خود برای تأمین و واردات ماشینآلات و مواد اولیه مورد نیاز فراهم گردد.</p>	
<p>- نامه شماره ۶/۰۱/۵۰۶ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۷ شورای گفتوگوی دولت و بخش خصوصی بوشهر</p> <p>- نامه شماره ۱۴۰۲/۰۱/۲۸ شورای گفتوگوی دولت و بخش خصوصی استان بوشهر</p> <p>- گزارش جلسه ۷۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۸ شورای گفتوگوی دولت و بخش خصوصی هرمزگان</p> <p>- نامه شماره ۵۰/۲/۳۵۹/د مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۲ کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق ایران به دبیرخانه شورا مبنی بر ارسال درخواست شرکت‌های وارد کننده و اتاق بازرگانی اصفهان</p> <p>- نامه شماره ۰۲/ص/۱۵۴۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۸ اتحادیه کارگزاران گمرکی ایران</p> <p>- گزارش شورای گفتوگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی طی نامه شماره ۱۴۰۲/۵۴۷ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۱</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>